ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/25/124-312

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	11.03.2025 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	28.01.2025
Teabevaldaja	Põllumajandus- ja Toiduamet aadress: Väike-Paala 3, 11415 Tallinn e-posti aadress: pta@pta.agri.ee
Teabevaldaja vastutava isik	peadirektor
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxx@hotmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 1 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lg 4 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
vaadata uuesti läbi vaide esitaja 09.01.2025 teabenõue ja hinnata iga dokumendi osas juurdepääsupiirangu vajadust ning kas:

- **a) väljastada eeltoodud teabenõuetes soovitud ja PTA-l olemasolevad dokumendid ulatuses, mis ei sisalda piiranguga teavet. Iga väljastamata jäetud teabe/dokumendi osas viidata piirangu alusele ja põhjendada keeldumist;**
- **b) juhul kui mingid dokumendid on avalikustatud muus registris, siis edastada link, mille kaudu küsitud dokumendid on leitavad;**
- **c) kui PTA-l ei ole kõiki teabenõudes soovitud dokumente või ei ole neile PTA-l juurdepääsu, siis keelduda teabenõude täitmisest, viidates keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist.**

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 24. märts 2025. Samaks ajaks edastada koopia vaide esitajale edastatud vastusest ka Andmekaitse Inspektsioonile.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldajast riigiasutus saab käesoleva haldusakti punkti 2 vaidlustada Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide kohaselt esitas Eraisik 09.01.2025 Põllumajandus- ja Toiduametile (PTA) pöördumise, mis sisaldas nii teabenõuet kui selgitustaotlust. Teabenõude korras palus vaide esitaja väljastada järgmise teabe ja dokumendid:
   a) halduslepingute sõlmimisele eelnenud konkursside väljakuulutamise käskkirjad.
   b) halduslepingute sõlmimisele eelnenud konkurssidega seotud PTA veebilehel avaldatud kuulutused. Kaasa arvatud kuulutuste failide täpsed logi- ja metaandmed.
   c) teabe, mis summas on PTA tasustanud volitatud veterinaararst Xxxxx Xxxxxx (KREvet OÜ 16612946) aastatel 2023 ja 2024;
   d) koopia Xxxxx Xxxxx kehtivast kutsetegevuse loast ja volitatud veterinaararsti ametitõendist;
   e) koopia 31.10.2024 dokumendist nr 1.1-1/7311-1;
   d) kuna vaide esitaja hinnangul ei ole PTA avalikus dokumendiregistris olev teave ilmselt täielik, siis palus vaide esitaja eeltooduga seoses teavet kõikide 2023 ja 2024 tähisega 2.1-11 registreeritud distsiplinaarmenetluse käskkirjade kohta (inspektsioonile arusaadavalt soovis vaide esitaja siin väljavõtet dokumendiregistris sarjas 2.1-11 registreeritud käskkirjadest);
   e) koopia 22.03.2024 dokumendist nr 2.1-11-118;
2. 17.01.2025 kirjaga nr 1.7-10/2-1 keedus PTA muuhulgas 09.01.2021 pöördumises sisalduva teabenõuete täitmisest juurdepääsupiiranguga teabe osas AvTS § 23 lg 1 p 1 alusel ja muus osas AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel suure mahu tõttu;
3. Vaide esitaja leidis, et teabenõude täitmisest keeldumine ei olnud õiguspärane ning esitas Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja leiab, et PTA vastuskiri on suures osas asjassepuutumatu ja arusaamatu. 09.01.2025 teabenõudega oli nõutud volitatud veterinaararstide halduslepingute sõlmimisele eelnenud konkursside väljakuulutamise käskkirjad. Teabenõuded puudutavad konkursse,

millistel osales Xxxxxx Xxxxxx (KREvet OÜ 16612946).

Samuti leiab vaide esitaja, et kuna PTA ei keeldunud teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 2 tunnustel, siis järelikult nõutud dokument või dokumendid on PTA-l olemas. Ilmselt on käskkirju rohkem kui üks.

Vaide esitaja märgib vaides järgmist: *Minu teabenõude lõpus oli märge: „Kui mõni nõutud dokument sisaldab juurdepääsupiiranguga teavet, siis palun see osa dokumendis kinni katta. Kui teabevaldaja ei valda taotletud teavet, selgitab ta välja pädeva teabevaldaja ja edastab talle teabenõude viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul, teatades sellest samal ajal teabenõudjale.“*

Juurdepääsupiiranguga teabe olemasolul saab piiranguga teabe kinni katmisest keelduda vaid suure mahu korral. St AvTS § 23 lg 2 p 3 tunnustel keeldumine eeldab, et dokumendil on suur maht. PTA teabenõude täitmisest keeldumise otsusel ei ole märgitud kui suur on dokumendi maht.

Nõutud käskkirjade maht eraldi üldjuhul ei ületa ühte lehekülge, mis on seaduse tähenduses ilmselt üliväike maht. Kui on keeldutud suure mahu tõttu, siis AKI ilmselt peab vaidemenetluse käigus välja selgitama, et kui suur on dokumentide maht. Seadust õigesti tõlgendades ilmselt peaks nõutud käskkiri dokumendid olema juurdepääsupiiranguteta ja avalikustatud dokumendiregistris.

Teiseks soovis vaide esitaja oma 09.01.2025 teabenõudega volitatud veterinaararsti konkurssidega seotud PTA veebilehel avaldatud kuulutusi. Kaasa arvatud kuulutuste failide täpsed logi- ja metaandmed. Vaide kohaselt puudutavad teabenõuded konkursside kuulutusi, millistel osales Xxxxxx Xxxxxx (KREvet OÜ 16612946).

Vaide esitaja leiab, et kuna PTA ei keeldunud teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 2 tunnustel, siis järelikult nõutud dokument või dokumendid on asutusel olemas. Vaide esitajal puudub kuulutuste arvu kohta teave. Ilmselt on kuulutusi rohkem kui üks.

Vaide esitaja on seisukohal, et *ilmselgelt peavad PTA veebilehel avaldatud HTML dokumendid (failid) olema elektroonilisel kujul. HTML failidel on logi- ja metaandmed. Küsitud HTML dokumendid on teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis peab olema loodud seaduses sätestatud avalikke ülesandeid täites. Veterinaarseadus sätestab, et konkursi kuulutus peab olema avaldatud Põllumajandus- ja Toiduameti veebilehel.*

Kuna kuulutusi PTA veebilehel ei ole, siis PTA ilmselt rikub Veterinaarseadust. Kuna kuulutusi PTA veebilehel ei ole, siis ilmselt AKI peab vaidemenetluse käigus välja selgitama HTML dokumentide asukoha. Kuna nõutud dokumentide asukoha kohta puudub teave, siis ilmselt AKI peab vaidemenetluse käigus välja selgitama, et kas PTA keeldus dokumentide väljastamisest juurdepääsupiirangu või suure mahu tõttu.

Üldjuhul jääb igast avaldatud HTML dokumendist igaveseks jälg internetti. Seda isegi juhul, kui dokument algasukohast eemaldatakse. St HTML dokumendid jäävad brauserite serveritesse ja otsingumootoritesse. OpenAI GPT annab teada, et PTA on avaldanud ühe volitatud veterinaararsti konkursi kuulutuse. OpenAI GPT annab teada, et konkursi kuulutus Põllumajandus- ja Toiduameti veebilehel avaldati 27. jaanuaril 2025.

Lisaks oli 09.01.2025 teabenõudega nõutud ka koopiat Xxxxxx Xxxxx kehtivast kutsetegevuse loast ja volitatud veterinaararsti ametitõendist.

Vaide esitaja leiab, et *PTA dokumentide liigitusskeemi järgi peavad nõutud dokumendid olema*

registreeritud PTA dokumendiregistris. Nõutud dokumentidel ilmselgelt ei saa olla juurdepääsupiiranguid.
Isegi kui mingil põhjusel ei ole nõutud dokumentidest tehtud elektroonilisi faile, siis ei saa olla väikesemahulistest dokumentidest koopiate tegemine tegevus, millest täitmisest saaks keelduda AvTS § 23 lg 2 p 3 tunnustel. AKI ilmselt peab vaidemenetluse käigus kindlaks tegema, et milliste dokumentidega on tegu- elektrooniliste või mitte elektroonilistega.

09.01.2025 teabenõudega oli nõutud 31.10.2024 dokumenti nr 1.1-1/7311-1.

Vaide esitaja on seisukohal et üldjuhul ei saa ametnikke puudutavates dokumentides olla ametnike eraelu puutumatust kahjustavat teavet. Kuna vaide esitaja on varem tutvunud samalaadse dokumendiga, siis võib arvata, et nõutav dokument võib olla erand, milles on märgitud osade ametnike nimed ja kodused aadressid. AKI ilmselt peab vaidemenetluse käigus välja selgitama, et kas dokumendile AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel seatud piirang on õiguslik.

09.01.2025 teabenõudega oli nõutud 22.03.2024 dokumenti nr 2.1-11-118.

Vaide esitaja leiab, et *ilmselt ei saa distsiplinaarmenetluse otsus dokumendis olla ametniku eraelu puutumatust kahjustavat teavet. AKI ilmselt peab vaidemenetluse käigus välja selgitama, et kas dokumendile AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel seatud piirang on õiguslik. Ilmselt on dokumendil olev AvTS § 35 lg 1 p 2 piirang ebaseaduslik, kuna ilmselt on tänaseks otsus jõustunud.*

Distsiplinaarmenetluse otsuse dokumendi maht üldjuhul ei ületa ühte lehekülge, mis on seaduse tähenduses ilmselt üliväike maht. AKI ilmselt peab vaidemenetluse käigus välja selgitama, et kui suur on dokumendi maht. Seadust õigesti tõlgendades ilmselt peaks distsiplinaarmenetluse otsus dokument olema juurdepääsupiiranguteta ja avalikustatud PTA dokumendiregistris.

- *Arvestades kõike eeltoodut olen seisukohal, et kõikide 09.01.2025 pöördumises oleva erineva teabenõude täitmisest on PTA tahtlikult keeldunud valedel alustel ja põhjustel. Nõutavate dokumentide täpne arv sõltub sellest, et kui palju on konkurssidega seotud kuulutusi ja käskkirju.*
- *Arvestades kõike eeltoodut nõuan oma vaides kõigi erineva ilmselt väikesemahulise dokumendi viivitamatut väljastamist. Seda enam, et enamus nendest dokumentidest ilmselt peaksid olema avalikustatud avalikus dokumendiregistris.. Nõuan kõikide 09.01.2025 pöördumises nõutud dokumentide väljastamist.*

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

09.01.2025 vaide esitaja poolt Põllumajandus- ja Toiduametile esitatud pöördumises sooviti järgnevat teavet: kolme (3-3/238,3-3/460,3-3/200) halduslepingu sõlmimisele eelnenud konkursi väljakuulutamise käskkirju, konkurssidega seotud kuulutusi, kuulutuste failide täpseid logi- ja metaandmeid, teavet, mis summas on PTA tasustanud volitatud veterinaararst Xxxxx Xxxxx (KREvet OÜ) aastatel 2023 ja 2024, koopiat Xxxxxx Xxxxx kehtivast kutsetegevuse loast ja volitatud veterinaararsti ametitõendist, dokumenti nr 1.1-1/7311-1, dokumenti nr 2.1-11-118**.**

Selgitustaotlusena on amet käsitlenud küsimust aastatel 2023 ja 2024 dokumendihaldussüsteemis sarjatähisega 2.2-11 registreeritud distsiplinaarmenetluse käskkirjade kohta. Ülejäänud teabenõude punktidele vastamine eeldas eelnevalt teabe kogumist ning PTA käsitles neid punkte selgitustaotlusena.

Volitatud veterinaararsti leidmiseks konkurssi väljakuulutamine toimub veterinaarseaduse alusel ning selleks ei tehta eraldi käskkirja. Samuti ei säilita PTA kuulutuste faile ning PTA-l puudub juurdepääs logidele ja metaandmetele.

PTA selgituste kohaselt on PTA-l on järgmised dokumendid: dokument nr 1.1-1/7311-1; dokument nr 2.1-11-118 ja Xxxxxx Xxxxx veterinaararsti töötõend.

PTA-s volitatud veterinaararstide poolt esitatud aruannete kontrolli eest vastutab loomatervise ja -heaolu osakonna peaspetsialist Xxxxx Xxxxxxx. Pärast aruande kinnitamist toimub tasumine vastavalt maaeluministri määrusele nr 57 ''Volitatud veterinaararsti volitusega seotud veterinaarjärelevalve toimingu tegemise eest makstava tasu määrad ja tasu maksmise kord ning volitatud veterinaararsti sõidukulude katteks makstava hüvitise määr sõidukilomeetri kohta'' ning maaeluministri määrusele nr 58 ''Veterinaararsti loomatauditõrje toimingus osalemise tasu määrad ja veterinaararstile tasu maksmise kord''.

PTA märgib, et kehtiva tegevusloaga veterinaararstide nimekiri on avalikult kättesaadav veterinaararstide registrist. Samuti on registris nähtavad volituste kehtivuse andmed.

PTA on arvamusel, et teabe küsija arvukad ja osaliselt mittepiiritletud teabenõuded, milles küsitakse ka mingi valdkonna kõiki dokumente, s.h. ka kehtiva juurdepääsupiiranguga dokumente ning killustatud ja sageli mittehoomatava sisulise eesmärgiga selgitustaotlused on kirjutatud väga lühikese ajavahemiku jooksul, kaks neist vähem kui ühe ööpäeva sees. PTA on seisukohal, et isik ilmselgelt kuritarvitab pöördumise õigust, seega PTA on keeldunud vastamisest tuginedes märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 5 lg 9 punktidele 9.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. Tulenevalt AvTS § 3 lg-st 1 on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega on sisuliselt kogu avaliku sektori valduses olev teave avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes, millele saab piiranguid kehtestada üksnes seaduses sätestatud korras (AvTS § 3 lg 2).

2. Antud juhul puudub vaidlus selles, et PTA kui riigiasutus on teabevaldajaks AvTS § 5 lg 1 p 1 mõistes.

3. AvTS § 9 lg 1 sätestab, et teabevaldaja, kelleks on ka PTA, on kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 p-de 1 ja 7 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama teabele juurdepääsupiirangutest kinnipidamise. Samuti on teabevaldaja kohustatud avalikustama avalikustamisele kuuluva teabe seaduses sätestatud korras (AvTS § 9 lg 2 p 3).

4. AvTS § 17 lg 1 p 1 kohaselt tuleb teabenõue täita teabevaldaja poolt soovitud viisil väljastades teabe teisaldavale andmekandjale digitaalselt või teabenõudes märgitud e-posti aadressile. Siin ei saa teabevaldaja otsustada, kas küsitud teave on teabevaldajale vajalik või mis eesmärgil ta teavet soovib. Juhud, millal teabevaldaja võib teabenõude täitmisest keelduda on ära toodud AvTS §-s 23.

Vaide ese

5. Vaide kohaselt on PTA keeldunud ebaseaduslikult valedel alustel ja põhjustel järgmise 09.01.2025 teabenõudes soovitud dokumentide väljastamisest:
   a) volitatud veterinaararstide halduslepingute sõlmimisele eelnenud konkursside, millistel osales Xxxxxx Xxxxx (KREvet OÜ 16612946), väljakuulutamise käskkirjadest;
   b) volitatud veterinaararsti konkurssidega seotud PTA veebilehel avaldatud kuulutustest. Kaasa arvatud kuulutuste failide täpsed logi- ja metaandmed. Vaide kohaselt puudutavad teabenõuded konkursside kuulutusi, millistel osales Xxxxx Xxxx (KREvet OÜ 16612946);
   c) Xxxxxx Xxxxx kehtivast kutsetegevuse loast ja volitatud veterinaararsti ametitõendist;
   d) 31.10.2024 dokumendist nr 1.1-1/7311-1;
   e) 22.03.2024 dokumendist nr 2.1-11-118.
6. Seega on käesoleva vaide esemeks eeltoodud dokumentide väljastamata jätmine ja/või väljastamisest keeldumine ebaõigetel alusel.

Teabenõudele vastamine

7. Tulenevalt AvTS §-st 6 on teabenõue teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. Seadus ei näe ette, et teabenõudja peaks teabenõude esitamisel põhjendama, mis eesmärgil ta mingit teavet küsib. Teabenõudja peab teabe küsimise eesmärki põhjendama ainult juhul, kui ta soovib teiste isikute piiranguga isikuandmeid (AvTS § 14 lg 2). AvTS § 18 lg 1 kohaselt tuleb teabenõudele vastata viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.

8. Juhud, millal teabenõue loetakse täidetuks on ära toodud AvTS §- des 20-22 ning juhud, millal teabevaldajal on õigus teabenõude täitmisest keelduda, on sätestatud AvTS §-s 23. Antud juhul keeldus PTA vaide esitaja 09.01.2025 teabenõuete täitmisest 17.01.2025 põhjendustega, et juurdepääsupiiranguga teabe osas keeldutakse teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p-le 1 tuginedes ning muus osas keeldutakse teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel, viitamata sellele, millisele dokumendile on mille alusel piirang kehtestatud.

9. AvTS § 23 lg 2 p 3 annab teabevaldajale õiguse teabenõude täitmisest keelduda juhul kui teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi. Eeltoodud sätte alusel keeldumisel tuleb ka põhjendada, milles suur maht seisneb või kuidas see takistab asutusele pandud ülesannete täitmist (AvTS § 23 lg 3). Antud juhul seda selgitatud ei ole ning inspektsiooni hinnangul antud juhul sellist olukorda ei esine.

10. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on PTA ka märkinud, et antud juhul on PTA keeldutud teabenõude täitmisest tuginedes märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 5 lg 9 punktidele 9, kuna vaide esitaja ilmselgelt kuritarvitab oma pöördumise õigust. Andmekaitse Inspektsioon juhib siinkohal PTA tähelepanu sellele, et teabenõude täitmisest ei saa keelduda märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse sätete alusel, kuna märgukirjale ja selgitustaotlustele vastamist ning teabenõuetele vastamisest keeldumist reguleerivad erinevad seadused. Seda enam, et AvTS § 23 annab ammendava loetelu keeldumise alustest, mistõttu pole alust ka analoogia korras kohaldada teist seadust.

Xxxxxx Xxxxx kandideerimisega seotud dokumendid

11. Antud juhul on vaide esitaja küsinud oma 09.01.2025 teabenõudes koopiaid volitatud veterinaararstide halduslepingute sõlmimisele eelnenud konkursside väljakuulutamise käskkirjadest, millistel osales Xxxxxx Xxxxx (KREvet OÜ 16612946) ning volitatud veterinaararsti konkurssidega seotud PTA veebilehel avaldatud kuulutusi. Kaasa arvatud kuulutuste failide täpsed logi- ja metaandmed. Vaide kohaselt puudutavad teabenõuded konkursside kuulutusi, millistel osales Xxxxx Xxxxx (KREvet OÜ 16612946.

12. PTA on vastuses inspektsiooni järelepärimisele selgitanud, et *volitatud veterinaararsti leidmiseks konkurssi väljakuulutamine toimub veterinaarseaduse alusel ning selleks ei tehta eraldi käskkirja. Samuti ei säilita PTA kuulutuste faile ning PTA-l puudub juurdepääs logidele ja metaandmetele.* Seega kui PTA-l vaide esitaja poolt soovitud käskkirju ei ole, siis oli PTA-l selles osas kohustus teabenõude täitmisest keelduda. Siinkohal peab inspektsioon ka vajalikuks märkida, et inspektsioon ei teosta järelevalvet selle üle, kas ja millised dokumendid on PTA kohustatud koostama ning kui kaua neid peab säilitama.

13. Vaide esitaja on vaides seisukohal, et *ilmselgelt peavad PTA veebilehel avaldatud HTML dokumendid (failid) olema elektroonilisel kujul. HTML failidel on logi- ja metaandmed. Küsitud HTML dokumendid on teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis peab olema loodud seaduses sätestatud avalikke ülesandeid täites. Veterinaarseadus sätestab, et konkursi kuulutus peab olema avaldatud Põllumajandus- ja Toiduameti veebilehel. Kuna kuulutusi PTA veebilehel ei ole, siis PTA ilmselt rikub Veterinaarseadust. Kuna kuulutusi PTA veebilehel ei ole, siis ilmselt AKI peab vaidemenetluse käigus välja selgitama HTML dokumentide asukoha.*

14. Inspektsioon peab siinkohal vajalikuks vaide esitajale selgitada, et teabenõude korras saab küsida teabevaldaja valduses olevatest dokumentidest koopiaid ning väljavõtteid. Kui dokumentide avalikustamine on lõpetatud ja dokumendid on kustutatud või kui dokumente ei ole kunagi avalikustatud, siis kui asutusel soovitud dokumente ei ole, ei ole neid võimalik teabenõude korral ka väljastada. Antud juhul on vaide esitaja soovinud ka veebilehel avalikustatud failide logi- ja metaandmeid, millele ei pruugi olla asutusel endal juurdepääsu, vaid neid tuleks küsida veebilehe haldjalt.

15. Ka ei saa veebilehel avalikustatud dokumentide logi- ja metaandmeid käsitleda tavapärase avaliku teabena, mis oleks saadud või loodud avalikke ülesandeid täites ning mis oleks mõeldud üldiseks kasutamiseks, mis on AvTS § 1 kohaselt seaduse mõte. Tegemist on tehniliste andmetega, mis salvestuvad automaatselt veebis tehtavate toimingute käigus. Selliste andmete salvestamise eesmärgiks on eelkõige avastada turvariske ning selgitada välja, kes ja millal on teavet muutnud ning nendele andmetele on juurdepääs ainult kindlatel isikutel. Andmekaitse Inspektsioon on siin seisukohal, et teabenõudega saab küsida selliseid dokumente ja/või teavet, mis on asutuse valduses ja mida on igal teabenõude täitjal võimalik väljastada. Antud juhul ei ole küsitud ühtegi asutuse valduses olevat dokumenti, vaid andmeid, mille kätte saamine nõuab eriteadmisi ja eri juurdepääsu. Ka ei ole asutusel kohustust teabenõude täitmiseks otsida andmeid veebilehte otsingumootoritest või nende vahemälust.

16. Isegi kui lugeda dokumentide logi- ja metaandmeid avalikuks teabeks avaliku teabe seaduse mõttes, siis tuleb PTA-l nende saamiseks pöörduda veebilehe haldja poole, kelle valduses on andmed, kuid kellel pole õigust neid kolmandatele isikutele

väljastada. Seega ei saa teabenõuet edastada ka veebilehe haldajale täitmiseks. Samuti ei pruugi veebilehe ja/või brauseri logid olla tavainimesele arusaadavad, vaid neid tuleb enne väljastamist töödelda, millisel juhul ei saa välistada, et eeltoodud nõuet tuleb käsitleda hoopis selgitustaotlusena.

17. Seega tuleb PTA-l välja selgitada, kas ja kelle valduses vaide esitaja poolt soovitud logid on ning kas üldse ja millisel kujul neid on võimalik väljastada. Kui neile puudub PTA-l juurdepääs ja neid ei ole võimalik teabenõude korras väljastada, siis tuleb keelduda teabenõude täitmisest ja põhjendada keeldumist.

Xxxxxx Xxxxx ametitõend ja tegevusluba

18. Vaide esitaja on soovinud teabenõude korras ka koopiaid Xxxxxx Xxxxx kehtivast kutsetegevuse loast ja volitatud veterinaararsti ametitõendist.

19. Vastusest Andmekaitse inspektsiooni järelepärimisele ei nähtu, mille alusel keeldus PTA vaide esitajale väljastamast koopiat Xxxxxx Xxxxx kehtivast kusetegevuse loast. PTA on vastuses inspektsiooni järelepärimisele küll selgitanud, et k*ehtiva tegevusloaga veterinaararstide nimekiri on avalikult kättesaadav veterinaararstide registrist. Samuti on registris nähtavad volituste kehtivuse andmed.*

20. Tõsi AvTS § 22 lubab teabenõude lugeda täidetuks, kui teabevaldaja on juhatanud teabenõudja avalikustatud teabe juurde. Siin ei piisa ainult teavitamisest, et teave on mingis registris avalikustatud, vaid tuleb edastada link, mille kaudu on soovitud teave leitav või kui juhatatakse ainult registri avalehele, siis vajadusel tuleb lisada õpetus kuidas teavet leida. Antud juhul ei ole PTA seda selgitanud vaide esitajale ega juhatanud vaide esitajat ka avalikustatud teabe juurde.

21. Siinkohal juhin ka vaide esitaja tähelepanu sellele, et teabenõudjal puudub õigus nõuda koopiaid ametnikele väljastatud töötõenditest. Inspektsioonile arusaadavalt on PTA dokumendiregistris töötõendid küll registreeritud, kuid faile neist (tehtud koopiat või skaneeritud kujul) dokumendiregistris ei ole. Siinkohal selgitame, et töötõendite puhul on tegemist ametnikele väljastatud (plastikkaardi kujul) tõendiga, mis on vajalik ametnikele enda tutvustamiseks kontrolli teostamisel. Sellisest dokumendist koopia väljastamine teabenõude korral igale isikule, kes seda küsib, tooks kaasa olukorra, kus ametitõendit võidakse võltsida ja kasutada teiste isikute poolt ebaseaduslikel eesmärkidel. Lisaks sisaldab selline dokument ka töötaja fotot, mille osas on töötajal/ametnikul õigus otsustada, kellele ta seda jagab. Seda ei saa otsustada asutus.

22. Samuti ei ole teabenõude täitmise mõte see, et küsida ametnikult töötõendit selleks, et teha koopiat teabenõudja tarbeks. Ehk töötõend ei ole asutuse valduses olev dokument, vaid on töötaja valduses olev isikut tõendav dokument. Näiteks kui teabenõue esitatakse ajal kui töötaja on puhkusel poleks asutusel ka võimalik teabenõuet täita. Ehk siis teabenõude korras saab küsida dokumente, mis on asutuse valduses, mitte dokumente, mida asutus peab teabenõude täitmiseks kelleltki küsima.

Muud dokumendid

23. Samuti on vaide esitaja soovinud koopiaid 31.10.2024 dokumendist nr 1.1-1/7311-1 ja 22.03.2024 dokumendist nr 2.1-11-118.

24. Esimese dokumendi puhul on tegemist ministeeriumile edastatud taotlus(t)ega teenetemärkide andmiseks PTA teenistujatele ning teise dokumendi puhul on tegemist

distsiplinaarmenetluse otsusega. Mõlemale dokumendile on dokumendiregistrist nähtuvalt kehtestatud piirang AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel.

25. Vaide esitaja leiab, *et ilmselt ei saa distsiplinaarmenetluse otsus dokumendis olla ametniku eraelu puutumatust kahjustavat teavet. Samuti leiab vaide esitaja, et üldjuhul ei saa ametnikke puudutavates dokumentides olla ametnike eraelu puutumatust kahjustavat teavet. Kuna ma olen varem tutvunud samalaadse dokumendiga, siis võib arvata, et nõutav dokument võib olla erand, milles on märgitud osade ametnike nimed ja kodused aadressid.*

26. Andmekaitse Inspektsioon nõustub siinkohal vaide esitajaga selles, et kui isikule on määratud distsiplinaarkaristus, siis kehtivatele karistusandmetele, sh isiku nimele ei tohi karistuse kehtimise ajal piirangut kehtestada (AvTS § 36 lg 1 p 12). Eeltoodu ei tähenda aga seda, et dokument ei saaks üldse sisaldada piiranguga teavet. Kuna distsiplinaarmenetluse otsused võivad peale süüdlase isikuandmete sisaldada nii tunnistajate andmeid, kellegi terviseandmeid jms, siis ei saa välistada, et ka distsiplinaarmenetluse otsused võivad sisalda piiranguga andmeid. See ei tähenda aga seda, et teabenõude korral üldse dokumenti ei väljastata. Teabenõude korral tuleb väljastad see osa dokumendist, mille piirangud ei laiene (AvTS § 38 lg 2).

27. Nii nagu vaide esitaja ka ise on märkinud võivad taotlused teenetemärgi saamiseks sisaldada muu hulgas isikute, kes on esitatud teenemärgi saamiseks, elukoha aadressi kui ka teenete kirjeldusi ja eelnevaid ametikohti. Et taotlused selliseid andmeid sisaldavad saab järelda ka ministeeriumi poolt edastatud taotluse vormidest.

28. Samuti ei saa asuda seisukohale, et ka nende isikute, kelle kohta küll esitati taotlus teenetemärgi saamiseks, kuid kellele teenetemärki siiski ei antud, nimed peavad olema avalikud. Kuna ka nimede avalikustamine koos muu teabega, sh see, et isikule siiski teenetemärki ei antud, võib riivata ka nende eraelu puutumatust, tuues kaasa neile negatiivsete hinnangute andmist. Nii näiteks sätestab teenetemärkide seaduse § 11 lg 5, et teave teenetemärgi andmise ettepaneku kohta tunnistatakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks viieks aastaks alates ettepaneku saamisest. Kuigi antud juhul ei kohaldu kõnealusele dokumendile teenetemärkide seadus, on inspektsioon siiski seisukohal, et ka teenistujate nimed, kellele teenetmärki ei antud, ei kuulu avalikustamisele.

Kokkuvõtteks

29. Vaide esitaja on oma vaides leidnud, et Andmekaitse Inspektsioon peaks välja selgitama, kus vaide esitaja poolt soovitud dokumendid asuvad ja kas neile kehtestatud piirangud on õiguspärased.

30. Kuna AvTS § 45 lg-st 1 tulenevalt teostab inspektsioon teabevaldajate üle järelevalvet teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel, siis ei saa inspektsioon asuda siin teabevaldaja asemele ning hakata tema valduses olevate dokumentide asukohta välja selgitama ja teabevaldaja eest piirangute üle otsustama ning piiranguid kehtestama. Inspektsioon saab teabenõuetele vastamise üle kontrolli teostamisel hinnata, kas kehtestatud piirangud on õiguspärased ning keeldumine on olnud õiguspärane. Selleks peab aga teabenõude vastusest olema arusaadav, mis alusel, millisele dokumendile on piirang kehtestatud.

31. Lähtudes sellest, et PTA ei ole vaide esemeks oleva teabenõude täitmisest keeldumisel viidanud ühegi dokumendi puhul konkreetsele piirangu alusele, siis ei saa inspektsioon

siin asuda PTA asemele ja hakata teabevaldaja eest otsustama, kas ja mis alusel ning mis ulatuses tuleb mingile dokumendile piirang kehtestada. Kuna antud juhul on teabenõude täitmisest keeldutud suure mahu tõttu ja põhjusel, et dokumendid sisaldavad piiranguga teavet, mis ei olnud õiguspärane, siis tuleb PTA-l vaide esitaja 09.01.2025 teabenõue uuesti läbi vaadata ja hinnata iga küsitud dokumendi osa piirangu kehtestamise vajadust. Väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud dokumendid ulatuses, millele piirangud ei kohaldu. Teabe osas, mis jäetakse väljastamata tuleb viidata piirangu alusele ja põhjendada keeldumist.

32. Vaide esitaja on palunud ka enne otsuse tegemist anda talle võimalus oma täiendavate seisukohtade esitamiseks. Kuna vaie rahuldatakse ning PTA-l tuleb vaide esitaja teabenõue uuesti läbi vaadata ja teabenõudjale täiendavalt vastata ning ei ole veel teada kuidas teabenõue täidetakse, siis ei anna vaide esitaja täiendavad seisukohad midagi juurde ettekirjutuse tegemisel. Küll aga on vaide esitajal, kui ta ei ole rahul teabenõuete täitmisega, võimalus esitada uus vaie.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel